Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

20. maj 2021*

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde i civile sager – retternes kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område – forordning (EU) nr. 1215/2012 – kompetence i forsikringssager – artikel 10 – artikel 11, stk. 1, litra a) – mulighed for at anlægge sag mod en forsikringsgiver, der har bopæl på en medlemsstats område, i en anden medlemsstat ved retten på det sted, hvor sagsøgeren har bopæl, i tilfælde, hvor sagen anlægges af forsikringstageren, den sikrede eller den begunstigede – artikel 13, stk. 2 – tilfælde, hvor skadelidte anlægger sag direkte mod forsikringsgiveren – anvendelsesområde ratione personae – begrebet »skadelidte« – erhvervsdrivende i forsikringsbranchen – specielle kompetenceregler – artikel 7, nr. 2) og 5) – begreberne »filial«, »agentur« eller »anden virksomhed««

I sag C-913/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Rejonowy w Białymstoku (retten i første instans i Białystok, Polen) ved afgørelse af 18. november 2019, indgået til Domstolen den 13. december 2019, i sagen

CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

mod

Gefion Insurance A/S,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Prechal, og dommerne N. Wahl, F. Biltgen, L.S. Rossi (refererende dommer) og J. Passer,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ved radca prawny K. Janiec-Janowska,

– Gefion Insurance A/S ved radca prawny I. Łyszkiewicz,

* Processprog: polsk.

– den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved M. Heller og B. Sasinowska, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 14. januar 2021,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 13, stk. 2, sammenholdt med artikel 10, og af artikel 7, nr. 2) og 5), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT 2012, L 351, s. 1).

2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag mellem CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (herefter »CNP«), der er et selskab med begrænset ansvar med hjemsted i Polen, og Gefion Insurance A/S (herefter »Gefion«), der er et forsikringsselskab med hjemsted i Danmark, vedrørende erstatning for en skade forårsaget ved et færdselsuheld i Polen.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 1215/2012

3 Følgende fremgår af 15., 18. og 34. betragtning til direktiv 1215/2012:

»(15) Kompetencereglerne bør frembyde en høj grad af forudsigelighed og være baseret på sagsøgtes bopæl som det principielle kriterium. Dette kompetencekriterium bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde, hvor det på grund af tvistens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningsmoment til grund. For at gøre de fælles regler mere gennemsigtige og undgå kompetencekonflikter bør juridiske personers bopæl defineres selvstændigt.

[…]

(18) For forsikringsaftaler, forbrugeraftaler og arbejdsaftaler er det ønskeligt at beskytte den svage part ved hjælp af kompetenceregler, der er gunstigere for denne parts interesser end de almindelige kompetenceregler.

[…]

(34) Kontinuiteten mellem [konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978, L 304, s. 17), som ændret ved de efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltrædelse af denne konvention], [Rådets] forordning (EF) nr. 44/2001 [af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1)] og nærværende forordning bør sikres, og i den forbindelse bør

der fastsættes overgangsbestemmelser. Samme kontinuitet bør gælde med hensyn til Den Europæiske Unions Domstols fortolkning af [denne konvention] og de forordninger, der er trådt i stedet for den.«

4 Kapitel II i forordning nr. 1215/2012, der vedrører »[k]ompetence«, omfatter en afdeling 1 med overskriften »Almindelige bestemmelser«, hvori er indeholdt denne forordnings artikel 4-6.

5 Nævnte forordnings artikel 4, stk. 1, bestemmer:

»Med forbehold af denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.«

6 Artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1215/2012 har følgende ordlyd:

»Personer, der har bopæl på en medlemsstats område, kan kun sagsøges ved retterne i en anden medlemsstat i medfør af de regler, der er fastsat i dette kapitels afdeling 2-7.«

7 Nævnte forordnings kapitel II, afdeling 2, med overskriften »Specielle kompetenceregler« indeholder bl.a. forordningens artikel 7, som fastsætter:

»En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat:

[…]

2) i sager om erstatning uden for kontrakt, ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå

[…]

5) i sager vedrørende driften af en filial, et agentur eller en anden virksomhed, ved retten på det sted, hvor filialen, agenturet eller virksomheden er beliggende

[…]«

8 Afdeling 3 i kapitel II i forordning nr. 1215/2012 med overskriften »Kompetence i forsikringssager« omfatter forordningens artikel 10-16.

9 Nævnte forordnings artikel 10 har følgende ordlyd:

»I forsikringssager afgøres kompetencen efter denne afdeling, jf. dog artikel 6 og artikel 7, nr. 5).«

10 Artikel 11, stk. 1, i forordning nr. 1215/2012 fastsætter:

»En forsikringsgiver, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges:

a) ved retterne i den medlemsstat, på hvis område forsikringsgiveren har bopæl

b) i en anden medlemsstat i tilfælde, hvor sagen anlægges af forsikringstageren, den sikrede eller den begunstigede, ved retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl, eller

[…]«

11 Forordningens artikel 12 er affattet som følger:

»I sager om ansvarsforsikring eller forsikring af fast ejendom kan forsikringsgiveren endvidere sagsøges ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået. Det samme gælder, når fast ejendom og løsøre er omfattet af samme forsikringsaftale og er genstand for samme skadestilfælde.«

12 Nævnte forordnings artikel 13, stk. 1 og 2, bestemmer:

»1. I sager om ansvarsforsikring kan forsikringsgiveren endvidere sagsøges ved den ret, hvor skadelidte har anlagt sag mod den sikrede, såfremt den lovgivning, der gælder for denne ret, indeholder hjemmel dertil.

2. Artikel 10, 11 og 12 finder anvendelse i tilfælde, hvor skadelidte anlægger sag direkte mod forsikringsgiveren, såfremt der er hjemmel for et direkte sagsanlæg.«

Direktiv 2009/138/EF

13 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/138/EF af 25. november 2009 om adgang til og udøvelse af forsikrings- og genforsikringsvirksomhed (Solvens II) (EUT 2009, L 335, s. 1) bestemmer følgende i artikel 145, stk. 1, med overskriften »Betingelser for etablering af filial«:

»Medlemsstaterne sikrer, at et forsikringsselskab, der ønsker at etablere en filial på en anden medlemsstats område, meddeler hjemlandets tilsynsmyndigheder dette.

Et selskabs permanente tilstedeværelse på en medlemsstats område sidestilles med en filial, også selv om denne tilstedeværelse ikke har form af en filial, men blot af et kontor, der ledes af selskabets eget personale, eller af en uafhængig person, som har en fast bemyndigelse til at handle på selskabets vegne i lighed med et agentur.«

14 Følgende er anført i dette direktivs artikel 151 med overskriften »Ligebehandling af personer, der gør krav gældende«:

»Værtslandet pålægger skadesforsikringsselskabet at sikre, at personer, der gør krav gældende som følge af begivenheder på dens område, ikke stilles ringere, fordi virksomheden dækker en risiko, bortset fra fragtførerens ansvar, under forsikringsklasse 10 i del A i bilag I i henhold til reglerne om fri udveksling af tjenesteydelser og ikke ud fra et etableret forretningssted i den pågældende medlemsstat.«

15 Nævnte direktivs artikel 152 med overskriften »Repræsentant« bestemmer:

»1. Med henblik på artikel 151 pålægger værtslandet skadesforsikringsselskabet at udpege en repræsentant, der er bosat eller etableret på dens område, som skal indsamle alle nødvendige oplysninger i forbindelse med krav, og som skal have tilstrækkelige beføjelser til at repræsentere virksomheden over for skadelidte personer, der kunne gøre krav gældende, herunder med hensyn til betaling af sådanne krav, og til at repræsentere den eller, om nødvendigt, lade den repræsentere over for den pågældende medlemsstats domstole og myndigheder i forbindelse med disse krav.

[…]

3. Udpegelsen af en repræsentant betragtes ikke i sig selv som oprettelse af en filial i henhold til artikel 145.

[…]«

Polsk ret

16 I henhold til artikel 1099 i kodeks postępowania cywilnego (den civile retsplejelov) undersøger den ret, ved hvilken en sag er anlagt, på ethvert tidspunkt under sagens behandling ex officio de nationale retters eventuelle manglende kompetence til at påkende tvisten og afviser sagen i tilfælde af manglende kompetence. De nationale retters manglende kompetence medfører, at sagen er ugyldig.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

17 Den 28. februar 2018 skete der et færdselsuheld i Polen, hvorved to køretøjer stødte sammen. Den person, der var ansvarlig for uheldet, havde forud herfor tegnet en ansvarsforsikring for motorkøretøjer hos Gefion.

18 Den 1. marts 2018 lejede skadelidte mod vederlag et erstatningskøretøj hos det autoværksted, hvortil hans beskadigede køretøj var blevet bragt. Som betaling for denne udlejningsydelse overdrog skadelidte i medfør af en aftale om overdragelse af krav fordringen på Gefion til autoværkstedet. Den 25. juni 2018 overdrog autoværkstedet i henhold til en ny aftale om overdragelse af krav denne samme fordring til CNP.

19 Ved skrivelse af 25. juni 2018 anmodede CNP Gefion om betaling af det beløb, som fremgik af fakturaen for leje af erstatningskøretøjet. Dette krav blev sendt til adressen for Polins spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (herefter »Polins«), der er et selskab med begrænset ansvar med hjemsted i Żychlin (Polen), og som, således som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, er repræsentant for Gefions interesser i Polen.

20 Ved skrivelse af 16. august 2018 godkendte Crawford Polska sp. z o.o., der er et selskab med hjemsted i Polen, som Gefion havde bemyndiget til at forestå skadebehandlingen, delvist fakturaen vedrørende leje af erstatningskøretøjet og tildelte CNP en del af det fakturerede beløb for denne leje.

21 I skrivelsens sidste del anførte Crawford Polska, at der kunne rejses krav mod selskabet i dettes egenskab af organ, der var godkendt af Gefion, eller direkte mod Gefion »enten i henhold til bestemmelserne om almindelig kompetence eller ved en ret på det sted, hvor forsikringstageren, den sikrede, den begunstigede eller en anden berettiget person i henhold til forsikringsaftalen har bopæl eller hjemsted«.

22 Den 20. august 2018 anlagde CNP sag mod Gefion ved Sąd Rejonowy w Białymstoku (retten i første instans i Białystok, Polen). For så vidt angår denne rets internationale kompetence henviste CNP til de oplysninger, som Gefion havde offentliggjort, hvorefter dette selskabs hovedrepræsentant i Polen er Polins. CNP anmodede om, at dokumenter til Gefion skulle forkyndes på Polins' adresse.

23 Den 11. december 2018 udstedte denne ret et betalingspåkrav.

24 Gefion gjorde indsigelse mod betalingspålægget, idet selskabet bestred, at de polske retter havde kompetence til at påkende tvisten. Gefion anførte således, at CNP er en erhvervsdrivende, der køber forsikringskrav i henhold til forsikringsaftaler, og udledte heraf, at CNP hverken har status som forsikringstager, sikret eller begunstiget som omhandlet i artikel 11, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1215/2012 og derfor ikke kan anlægge sag vedrørende forsikringer ved en domstol i en anden medlemsstat end den, hvor forsikringsgiveren har sit hjemsted.

25 Gefion påberåbte sig desuden dom af 31. januar 2018, Hofsoe (C-106/17, EU:C:2018:50), med henblik på at gøre gældende, at en person, der udøver erhvervsvirksomhed inden for inddrivning af forsikringskrav, henset til beskyttelsesformålet med artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 1215/2012, ikke i sin egenskab af aftalemæssig erhverver af sådanne krav kan drage fordel af den særlige beskyttelse, som muligheden for at anvende de specielle kompetenceregler i forordningens kapitel II, afdeling 3, udgør.

26 CNP anførte hertil, at Gefion er opført i fortegnelsen over de forsikringsselskaber fra medlemsstaterne og stater i Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), der er registreret i Polen, og som er anmeldt hos Komisja Nadzoru Finansowego (den finansielle tilsynsmyndighed, Polen), at Gefion sælger forsikringspolicer i Polen, og at det ikke bør være muligt, at en aktør, der har fået overdraget et erstatningskrav fra en skadelidt, ikke er i stand til at kræve godtgørelse af de i hovedsagen omhandlede reparationsarbejder ved retten på det sted, hvor skaden skete, og hvor reparationen blev foretaget.

27 Den forelæggende ret har rejst tvivl om, hvorvidt CNP i det foreliggende tilfælde gyldigt kan påberåbe sig kompetencereglerne i kapitel II, afdeling 3, i forordning nr. 1215/2012. Den forelæggende ret ønsker nærmere bestemt oplyst, om CNP, som er et selskab, der hos en skadelidt har erhvervet et krav mod et forsikringsselskab, der udspringer af en ansvarsforsikring, kan nyde godt af den beskyttelse, som bestemmelserne i denne afdeling forbeholder svage parter i retsforhold. Ifølge den forelæggende ret er det snarere bestemmelserne i forordningens kapitel II, afdeling 2, og nærmere bestemt dennes artikel 7, nr. 2), eller artikel 7, nr. 5), der skal finde anvendelse. Endelig har den forelæggende ret rejst tvivl om fortolkningen af begreberne »filial«, »agentur« eller »anden virksomhed« som omhandlet i nævnte artikel 7, nr. 5).

28 På denne baggrund har Sąd Rejonowy w Białymstoku (retten i første instans i Białystok) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 13, stk. 2, sammenholdt med artikel 10 i [forordning nr. 1215/2012], fortolkes således, at det i en tvist mellem en erhvervsdrivende og et forsikringsselskab, hvor førstnævnte fra en skadelidt person har erhvervet en fordring mod forsikringsselskabet, som opstod i forbindelse med ansvarsforsikring, ikke er udelukket, at retten kan have kompetence på grundlag af forordningens artikel 7, [nr. 2)], og artikel 7, [nr. 5)]?

2) Hvis [det første spørgsmål] besvares bekræftende, skal artikel 7, [nr. 5)], i [forordning nr. 1215/2012 da] fortolkes således, at et selskab, der driver virksomhed i en medlemsstat, og som behandler skadesager vedrørende lovpligtig ansvarsforsikring for motorkøretøjer inden for rammerne af en aftale med et forsikringsselskab, som har hjemsted i en anden medlemsstat, skal anses for at være dette forsikringsselskabs filial, agentur eller anden virksomhed?

3) Hvis [det første spørgsmål] besvares bekræftende, skal artikel 7, [nr. 2)], i [forordning nr. 1215/2012 da] fortolkes således, at denne bestemmelse udgør et selvstændigt kompetencegrundlag for retten i den medlemsstat, hvor skadetilføjelsen er foregået, og ved hvilken ret den kreditor, der har erhvervet fordringen i henhold til ansvarsforsikringen fra den skadelidte, anlægger sag mod et forsikringsselskab, der har hjemsted i en anden medlemsstat?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første og det tredje spørgsmål

29 Med det første og det tredje spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 1215/2012, sammenholdt med denne forordnings artikel 10, skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for, at der i en tvist mellem på den ene side en erhvervsdrivende, der har erhvervet en fordring, som en skadelidt i forbindelse med

en ansvarsforsikring oprindeligt havde mod et forsikringsselskab, og på den anden side dette samme forsikringsselskab, foreligger retslig kompetence på grundlag af denne forordnings artikel 7, nr. 2), eller artikel 7, nr. 5).

30 Indledningsvis bemærkes, at for så vidt som det følger af 34. betragtning til forordning nr. 1215/2012, at denne ophæver og erstatter forordning nr. 44/2001, som selv erstattede konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, som ændret ved de efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltrædelse af denne konvention, gælder den af Domstolen anlagte fortolkning af disse sidstnævnte instrumenters bestemmelser ligeledes for forordning nr. 1215/2012, når disse bestemmelser kan »sidestilles« med hinanden (dom af 9.7.2020, Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, præmis 22 og den deri nævnte retspraksis).

31 I overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1215/2012 skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, principielt sagsøges ved retterne i denne medlemsstat. Denne forordnings artikel 5, stk. 1, fastsætter imidlertid som en undtagelse, at disse personer kan sagsøges ved retterne i en anden medlemsstat i medfør af de regler, der er fastsat i afdeling 2-7 i forordningens kapitel II.

32 Hvad nærmere bestemt angår afdeling 3 med overskriften »Kompetence i forsikringssager« i dette kapitel II bemærkes, at det opstiller en selvstændig ordning for fordeling af retternes kompetence i forsikringssager (jf. analogt dom af 12.5.2005, Société financière et industrielle du Peloux, C-112/03, EU:C:2005:280, præmis 29).

33 Artikel 10 i forordning nr. 1215/2012 præciserer nemlig, at kompetencen i forsikringssager afgøres efter bestemmelserne i nævnte afdeling 3, der indeholder forordningens artikel 10-16, med forbehold af nævnte forordnings artikel 6 og artikel 7, nr. 5).

34 Det følger heraf, at afdeling 3 i kapitel II i forordning nr. 1215/2012 regulerer retternes kompetence i forsikringssager selvstændigt, således at andre kompetenceregler end dem, der udtrykkeligt henvises til i forordningens artikel 10 – bortset fra de kompetenceregler, der er fastsat i selve afdeling 3 – er udelukket, dvs. de kompetenceregler, der er omhandlet i nævnte forordnings artikel 6 og artikel 7, nr. 5).

35 For så vidt som artikel 10 i forordning nr. 1215/2012 ikke henviser til denne forordnings artikel 7, nr. 2), kan sidstnævnte bestemmelse således ikke finde anvendelse, når en tvist for så vidt angår retternes kompetence henhører under anvendelsesområdet for afdeling 3 i nævnte forordnings kapitel II.

36 En sådan fortolkning støttes af ordlyden af artikel 11, stk. 1, litra a), og artikel 12 i forordning nr. 1215/2012, som opstiller kompetenceregler, der svarer til dem, der fremgår af henholdsvis forordningens artikel 4, stk. 1, og artikel 7, nr. 2).

37 Det bemærkes desuden, at artikel 10-12 i forordning nr. 1215/2012 ifølge forordningens artikel 13, stk. 2, finder anvendelse i tilfælde, hvor skadelidte anlægger sag direkte mod forsikringsgiveren, såfremt der er hjemmel for et direkte sagsanlæg.

38 I denne henseende bemærkes, at formålet med den henvisning, der således foretages i forordningens artikel 13, stk. 2, er at føje personer, der har lidt en skade, til den liste over sagsøgere, der omhandles i forordningens artikel 11, stk. 1, litra b), uden at kredsen af personer, som har lidt skade, indskrænkes til dem, der direkte har lidt skade (jf. analogt for så vidt angår forordning nr. 44/2001 dom af 20.7.2017, MMA IARD, C-340/16, EU:C:2017:576, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).

39 Når dette er sagt, bemærkes, at formålet med afdeling 3 i kapitel II i forordning nr. 1215/2012 ifølge 18. betragtning til forordningen er at beskytte aftalens svage part ved hjælp af kompetenceregler, der er gunstigere for denne parts interesser end de almindelige regler, og at et sådant formål indebærer, at anvendelsen af de specielle kompetenceregler, der er fastsat i nævnte afdeling, ikke udvides til at omfatte personer, som ikke har behov for denne beskyttelse (jf. i denne retning dom af 27.2.2020, Balta, C-803/18, EU:C:2020:123, præmis 27 og 44 og den deri nævnte retspraksis).

40 Mens den, der er indtrådt i den direkte skadelidte persons krav, og som selv kan anses for den svage part, skal kunne påberåbe sig de særlige kompetenceregler, som er fastlagt i artikel 11, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1215/2012, sammenholdt med forordningens artikel 13, stk. 2, er en særlig beskyttelse i forholdet mellem professionelle aktører inden for forsikringsbranchen imidlertid ikke begrundet, idet ingen af parterne kan anses for at befinde sig i en svagere situation end modparten (jf. i denne retning dom af 31.1.2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, præmis 39 og 42 og den deri nævnte retspraksis).

41 Domstolen har således fastslået, at en socialsikringsinstitution, som er indtrådt i en ved en bilulykke direkte skadelidt persons erstatningskrav i henhold til lov, ikke kan påberåbe sig artikel 9, stk. 1, litra b), sammenholdt med artikel 11, stk. 2, i forordning nr. 44/2001, som svarer til henholdsvis artikel 11, stk. 1, litra b), og artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 1215/2012, med henblik på at anlægge sag direkte ved retten i den medlemsstat, på hvis område den har hjemsted, mod den i en anden medlemsstat bosiddende forsikringsgiver for den person, der angiveligt var ansvarlig for ulykken (jf. i denne retning dom af 17.9.2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).

42 Domstolen har ligeledes udtalt, at en person, der udøver erhvervsmæssig virksomhed med at gøre erstatningskrav gældende i sin egenskab af aftalemæssig erhverver af sådanne krav, ikke kan drage fordel af den særlige beskyttelse, som forum actoris udgør (dom af 31.1.2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, præmis 43).

43 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at CNP's virksomhed består i inddrivelse af fordringer hos forsikringsselskaber. Denne omstændighed, som det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, er til hinder for, at dette selskab kan anses for at være en svagere part i forhold til modparten som omhandlet i den retspraksis, der er henvist til i denne doms præmis 40-42, således at selskabet ikke kan være omfattet af de specielle kompetenceregler, der er fastsat i artikel 10-16 i forordning nr. 1215/2012.

44 Henset til denne konklusion skal det undersøges, om kompetencen for den ret, for hvilken der er indbragt en tvist mellem på den ene side en erhvervsdrivende, der har erhvervet en fordring mod et forsikringsselskab, som oprindeligt tilhørte en skadelidt, og på den anden side dette samme forsikringsselskab, kan støttes på artikel 7, nr. 2), eller artikel 7, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012.

45 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at for så vidt som et søgsmål, der var anlagt af en forsikringsgiver mod en anden forsikringsgiver, ikke var omfattet af afdeling 3 i kapitel II i forordning nr. 44/2001, kunne denne forordnings artikel 6, nr. 2), der var indeholdt i dette kapitels afdeling 2, finde anvendelse på et sådant søgsmål, for så vidt som det var omfattet af de i denne bestemmelse nævnte tilfælde (jf. i denne retning dom af 21.1.2016, SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41, præmis 31).

46 Det må tilsvarende fastslås, at i det tilfælde, hvor afdeling 3 i kapitel II i forordning nr. 1215/2012 ikke finder anvendelse på et søgsmål som følge af, at en part ikke kan anses for at være en svagere part i forhold til modparten, kan dette søgsmål være omfattet af bestemmelserne i dette kapitels afdeling 2, og navnlig denne forordnings artikel 7, nr. 2), eller artikel 7, nr. 5), selv om der er tale om en tvist på forsikringsområdet, for så vidt som de betingelser, der i nævnte bestemmelser er fastsat for deres anvendelse, er opfyldt.

47 Henset til ovenstående betragtninger skal det første og det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 1215/2012, sammenholdt med denne forordnings artikel 10, skal fortolkes således, at bestemmelsen ikke finder anvendelse på en tvist mellem på den ene side en erhvervsdrivende, der har erhvervet en fordring, som en skadelidt i forbindelse med en ansvarsforsikring oprindeligt havde mod et forsikringsselskab, og på den anden side dette samme forsikringsselskab, således at bestemmelsen ikke er til hinder for, at den retslige kompetence til at træffe afgørelse i en sådan tvist i givet fald foreligger på grundlag af denne forordnings artikel 7, nr. 2), eller artikel 7, nr. 5).

Det andet spørgsmål

48 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012 skal fortolkes således, at et selskab, der i en medlemsstat i medfør af en aftale indgået med et forsikringsselskab med hjemsted i en anden medlemsstat i dette sidstnævnte selskabs navn og for dettes regning driver virksomhed bestående i skadeafvikling inden for rammerne af en ansvarsforsikring for motorkøretøjer, skal anses for at være en filial, et agentur eller en anden virksomhed som omhandlet i denne bestemmelse.

49 Med henblik på besvarelsen af dette spørgsmål bemærkes, at det alene er som undtagelse til hovedreglen i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1215/2012, der tildeler kompetencen til retterne i den medlemsstat, på hvis område den sagsøgte har bopæl, at forordningens kapitel II, afdeling 2, fastsætter et vist antal specielle kompetenceregler, herunder dem, der er fastsat i nævnte forordnings artikel 7, nr. 5). Da kompetencen for retterne på det sted, hvor en filial, et agentur eller en anden virksomhed er beliggende, i sager vedrørende driften heraf som omhandlet i denne bestemmelse udgør en speciel kompetenceregel, skal den undergives en selvstændig og indskrænkende fortolkning, og der må ikke anlægges en fortolkning, der rækker ud over de tilfælde, som udtrykkeligt er fastsat ved samme forordning [jf. analogt med artikel 5, nr. 5), i forordning nr. 44/2001 dom af 5.7.2018, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis].

50 Den specielle kompetenceregel, der således er fastsat i artikel 7, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012, er begrundet i en særligt nær tilknytning mellem tvisten og de retter, der kan træffe afgørelse herom, hvilket begrunder, at det er disse retter, der tillægges kompetencen af retsplejehensyn og af hensyn til tilrettelæggelsen af retssagen [jf. analogt med artikel 5, nr. 5), i forordning nr. 44/2001 dom af 5.7.2018, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis].

51 I denne henseende er der ifølge Domstolens praksis to kriterier, der gør det muligt at fastlægge, om et søgsmål vedrører driften af en filial, et agentur eller en anden virksomhed som omhandlet i artikel 7, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012.

52 Begreberne »filial«, »agentur« eller »anden virksomhed« som omhandlet i denne bestemmelse forudsætter for det første, at der foreligger et centrum for erhvervsudøvelsen, som udadtil varigt fremtræder som en repræsentation for hovedvirksomheden. Dette centrum skal have en ledelse og være materielt udstyret på en sådan måde, at det kan forhandle med tredjemand, således at denne ikke behøver at henvende sig direkte til hovedvirksomheden. For det andet skal tvisten vedrøre enten handlinger i forbindelse med driften af en filial eller forpligtelser, som denne har påtaget sig på hovedvirksomhedens vegne, når disse forpligtelser skal opfyldes i den stat, hvor denne filial er beliggende (jf. i denne retning dom af 19.7.2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, præmis 48, af 5.7.2018, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, præmis 59, og af 11.4.2019, Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, præmis 33).

53 I det foreliggende tilfælde fremgår det af oplysningerne i forelæggelsesafgørelsen, at selv om to selskaber repræsenterer Gefions interesser i Polen, nemlig Polins og Crawford Polska, er det sidstnævnte selskab, som er blevet bemyndiget af Gefion til at afvikle den i hovedsagen omhandlede

skade. Det skal derfor lægges til grund, at det er med hensyn til Crawford Polskas virksomhed, at den forelæggende ret ønsker Domstolens vejledning om rækkevidden af artikel 7, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012.

54 Hvad angår det første kriterium, der er udledt af den retspraksis, der er henvist til i denne doms præmis 52, fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at Crawford Polska, med forbehold af den efterprøvelse af de faktiske omstændigheder, som det tilkommer den forelæggende ret at foretage, er et polsk selskab med begrænset ansvar, således at selskabet som juridisk person har en selvstændig retlig eksistens og en ledelse.

55 Ifølge selve ordlyden af den bemyndigelse, som Crawford Polska har modtaget fra Gefion, har Crawford Polska i øvrigt beføjelse til at foretage »fuldstændig behandling af krav [om erstatning]«, idet den forelæggende ret desuden har præciseret, at Crawford Polska er fuldt ud kompetent til at udøve en aktivitet, der har retsvirkninger for forsikringsselskabet og til at handle på vegne af og for Gefions regning.

56 Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 63 i forslaget til afgørelse, fremgår det således af nævnte bemyndigelse, at Crawford Polska har alle beføjelser til at udøve skadebehandlings- og afviklingsvirksomhed, som medfører retsvirkninger for forsikringsselskabet, således at Crawford Polska skal anses for at være et centrum for erhvervsudøvelsen, som udadtil varigt fremtræder som en repræsentation for hovedvirksomheden.

57 Det tilkommer derimod den forelæggende ret at efterprøve, om dette centrum er materielt udstyret på en sådan måde, at det kan forhandle med tredjemand, således at denne ikke behøver at henvende sig direkte til hovedvirksomheden.

58 Hvad angår det andet kriterium, der kan udledes af den retspraksis, der er henvist til i denne doms præmis 52, bemærkes indledningsvis, at tvisten i hovedsagen ikke kan anses for at vedrøre handlinger i forbindelse med driften af Crawford Polska, eftersom den ikke vedrører rettigheder og forpligtelser inden for eller uden for kontraktforhold i forbindelse med den egentlige forvaltning af dette selskab (jf. i denne retning dom af 22.11.1978, Somafer, 33/78, EU:C:1978:205, præmis 13).

59 Hvad dernæst angår spørgsmålet om, hvorvidt tvisten i hovedsagen vedrører forpligtelser, som Crawford Polska har påtaget sig på Gefions vegne, er det anført i denne doms præmis 53, at sidstnævnte har givet Crawford Polska bemyndigelse til at behandle og afvikle skaden i hovedsagen. Det fremgår desuden af forelæggelsesafgørelsen, at det var Crawford Polska selv, der på Gefions vegne og for dennes regning traf afgørelsen om kun at tildele CNP en del af den krævede erstatning. Som generaladvokaten har anført i punkt 66 i forslaget til afgørelse, ville det, hvis denne omstændighed skulle blive bekræftet af den forelæggende ret, følge heraf, at Crawford Polska ikke blot har været en mellemmand, der har til opgave at videregive oplysninger, men har bidraget aktivt til den retlige situation, der ligger til grund for tvisten i hovedsagen. Henset til, at Crawford Polska var inddraget i retsforholdet mellem parterne i hovedsagen, skal denne tvist derfor anses for at vedrøre forpligtelser, som Crawford Polska har påtaget sig på Gefions vegne (jf. i denne retning dom af 11.4.2019, Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, præmis 34 og 35).

60 Hvad endelig angår det argument, som den forelæggende ret, Gefion og Europa-Kommissionen har fremført supplerende, hvorefter begreberne »filial«, »agentur« eller »anden virksomhed« som omhandlet i artikel 7, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012 skal forstås i lyset af direktiv 2009/138 og navnlig begreberne »permanent tilstedeværelse« og »repræsentant« i dette direktivs artikel 145 og 152, er det tilstrækkeligt at bemærke, at artikel 7, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012 skal fortolkes selvstændigt inden for rammerne af denne bestemmelses opbygning og formål, således som generaladvokaten har anført i punkt 72 i forslaget til afgørelse, og i overensstemmelse med de specifikke kriterier, der er udledt i retspraksis vedrørende nævnte bestemmelse.

61 Henset til ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 7, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012 skal fortolkes således, at et selskab, der i en medlemsstat i medfør af en aftale indgået med et forsikringsselskab med hjemsted i en anden medlemsstat i dette sidstnævnte selskabs navn og for dettes regning driver virksomhed bestående i skadeafvikling inden for rammerne af en ansvarsforsikring for motorkøretøjer, skal anses for at være en filial, et agentur eller en anden virksomhed som omhandlet i denne bestemmelse, såfremt dette selskab

– udadtil varigt fremtræder som en repræsentation for forsikringsselskabet og

– har en ledelse og er materielt udstyret på en sådan måde, at det kan forhandle med tredjemand, således at denne ikke behøver at henvende sig direkte til forsikringsselskabet.

Sagsomkostninger

62 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

1) **Artikel 13, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, sammenholdt med denne forordnings artikel 10, skal fortolkes således, at bestemmelsen ikke finder anvendelse på en tvist mellem på den ene side en erhvervsdrivende, der har erhvervet en fordring, som en skadelidt i forbindelse med en ansvarsforsikring oprindeligt havde mod et forsikringsselskab, og på den anden side dette samme forsikringsselskab, således at bestemmelsen ikke er til hinder for, at den retslige kompetence til at træffe afgørelse i en sådan tvist i givet fald foreligger på grundlag af denne forordnings artikel 7, nr. 2), eller artikel 7, nr. 5).**

2) **Artikel 7, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012 skal fortolkes således, at et selskab, der i en medlemsstat i medfør af en aftale indgået med et forsikringsselskab med hjemsted i en anden medlemsstat i dette sidstnævnte selskabs navn og for dettes regning driver virksomhed bestående i skadeafvikling inden for rammerne af en ansvarsforsikring for motorkøretøjer, skal anses for at være en filial, et agentur eller en anden virksomhed som omhandlet i denne bestemmelse, såfremt dette selskab**

   – **udadtil varigt fremtræder som en repræsentation for forsikringsselskabet og**

   – **har en ledelse og er materielt udstyret på en sådan måde, at det kan forhandle med tredjemand, således at denne ikke behøver at henvende sig direkte til forsikringsselskabet.**

Underskrifter